

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Bohdan Bieniek (sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa K.M.

przeciwko [...]

o sporządzenie i wydanie protokołu powypadkowego oraz o wydanie świadectwa pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 kwietnia 2017 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 10 października 2016 r., sygn. akt V Pa .../16,

1. oddała zażalenie;

**2. nie obciąża powódki kosztami procesu w postępowaniu
zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Powódka K. M. w dniu 7 września 2016 r. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 czerwca 2016 r., V Pa .../16. Podstawę skargi stanowił art. 401 pkt 2 k.p.c., bowiem w toku postępowania sądowego powódka została pozbawiona możliwości działania w procesie, w wyniku braku prawidłowej reprezentacji. Otóż jej pełnomocnik, ustanowiony z urzędu, nie skontaktował się z nią przed terminem rozprawy, nie uczestniczył w rozprawie apelacyjnej, jak też nie powiadomił powódki

o terminie postępowania apelacyjnego. O wydanym wyroku powódka dowiedziała się w dniu 23 czerwca 2016 r.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w S. z dnia 10 października 2016 r., V Pa ./16 skarga została odrzucona. W przedmiotowym postępowaniu ustalono, że przed Sądem Rejonowym w C. toczyło się postępowanie z powództwa K.M. przeciwko [...], reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego A. L., o sporządzenie i wydanie protokołu powypadkowego oraz o wydanie świadectwa pracy. Powódka K. M. reprezentowana była przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu. Jej pełnomocnik, będąc prawidłowo zawiadomiony, nie stawiał się na rozprawę w dniu 16 czerwca 2016 r. W dniu 21 czerwca 2016 r. wystąpił o sporządzenie i doręczenie mu odpisu wyroku z uzasadnieniem. Odpis wyroku z uzasadnieniem otrzymał w dniu 29 lipca 2016 r.

Powyższe okoliczności faktyczne uzasadniają, zdaniem Sądu Okręgowego, odrzucenie skargi o wznowienie postępowania, gdyż nie została oparta na ustawowej przesłance. W pierwszej kolejności Sąd odwoławczy zauważył, że wznowienie postępowania nie może służyć konwalidowaniu biernej postawy strony w procesie, jak też nie służy merytorycznej zmianie orzeczenia sądowego w kierunku rozstrzygnięcia zgodnie ze stanowiskiem niezadowolonej strony. Nadzwyczajny charakter tego środka prawnego, skierowanego przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, oznacza ingerencję w judykat w przypadku podstaw ściśle określonych w ustawie. Do nich zalicza się konieczność przeprowadzenia ponownie postępowania dotkniętego nieważnością (art. 401 pkt 1 i 2 k.p.c.). Z kolei o dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania decyduje zachowanie ustawowego terminu do jej wniesienia (art. 407 i 408 k.p.c.).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy, Sąd Okręgowy stwierdził, że powódka zachowała termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania. Nie oparła jednak jej na ustawowej podstawie. Z uzasadnienia skargi wynika, że podstawa jest lokowana w treści art. 401 pkt 2 k.p.c. (brak należytej reprezentacji). W związku z tym Sąd Okręgowy zważył, że pozbawienie strony możliwości działania jest szerokim pojęciem, lecz nie obejmuje wadliwego, czy też nieudolnego – bez względu na przyczynę – prowadzenia sprawy przez stronę. Z tego względu nienależyte wykonywanie obowiązków przez pełnomocnika

procesowego nie może stanowić ustawowej przesłanki wznowienia postępowania sądowego, w szczególności subiektywne przekonanie strony o wadliwym sposobie jego działania w procesie. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 410 § 1 k.p.c.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył pełnomocnik powódki w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 401 pkt 2 k.p.c. poprzez jego błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że nieobecność pełnomocnika ustanowionego z urzędu na rozprawie apelacyjnej nie stanowi podstawy wznowienia z powodu braku należytego reprezentowania strony; nadto brak zawiadomienia strony (zarówno przez Sąd, czy też pełnomocnika) o terminie posiedzenia nie oznacza pozbawienia możliwości działania. Pełnomocnik powódki wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 czerwca 2016 r.; ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest oczywiście nieuzasadnione. Argumenty skarżącego wskazują na dwie okoliczności faktyczne. Pierwsza jest związana z niestawiennictwem pełnomocnika ustanowionego z urzędu na rozprawie apelacyjnej, druga akcentuje fakt niezawiadomienia strony o terminie posiedzenia. Hybrydalna konstrukcja zażalenia nie znajduje jednak oparcia w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego, jak i judykaturze Sądu Najwyższego.

Trafnie Sąd Okręgowy stwierdził, że sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający art. 401 pkt 2 k.p.c. nie oznacza *a priori*, że skarga opiera się na ustawowej podstawie, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, iż podnoszona podstawa nie zachodzi (art. 410 § 1 k.p.c.; por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1968 r., I CZ 122/67, OSNCP 1968 nr 8-9, poz. 154, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1981 r., I CO 5/81, OSNCP 1982 nr 5-6, poz. 77 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1996 r., I CRN 101/95, OSNC 1996 Nr 10, poz. 138).

Skarżący nie dostrzega istoty pojęcia „brak należytej reprezentacji strony”, a jego stanowiska nie wzmacnia odwołanie się do poglądu Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 1997 r., III CKN 10/96 (LEX nr 30402). Przede wszystkim z nienależytą reprezentacją mamy do czynienia, gdy w procesie nie działał przedstawiciel ustawowy osoby fizycznej niemającej zdolności procesowej (art. 66 k.p.c.), organ uprawniony do działania w imieniu osoby prawnej albo organizacji mającej zdolność sądową (art. 67 k.p.c.), albo występujący w sprawie reprezentant strony nie miał wymaganych przymiotów do występowania w tej roli. W tej sytuacji strona, za którą w procesie działał, jako jej pełnomocnik radca prawny ustanowiony przez sąd, nie jest nienależycie reprezentowana w rozumieniu tego przepisu.

Przedmiotowy wniosek staje się klarowny, o ile z należyłą starannością dokona się oceny dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego. W judykaturze przyjmuje się zgodnie, że niewłaściwe wykonywanie obowiązków procesowych przez pełnomocnika strony, także radcę prawnego (adwokata) ustanowionego z urzędu, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania polegającej na pozbawieniu strony możliwości działania (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1980 r., III CZP 19/80, OSNCP 1980 Nr 11, poz. 205 i postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 9 czerwca 2000 r., I PKN 277/00, OSNAPiUS 2002 Nr 1, poz. 15, z dnia 12 października 2001 r., III AO 32/01, OSNAPiUS 2002 Nr 18, poz. 449, z dnia 26 marca 2003 r., II CZ 26/03, OSNC 2004/6 p. 95 z glosą A. Góry-Błaszczkowskiej, Przegląd Sądowy 2006 nr 6, s. 163 oraz z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UZ 21/14, LEX nr 1472167). Odmienne - pojedyncze i odosobnione - orzeczenie w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 1997 r., III CKN 10/96 (OSP 1997 Nr 9, poz. 172 z glosą W. Broniewicza tamże oraz glosą Z. Krzemińskiego, Monitor Prawniczy 1998 nr 4, s. 148) nie zasługuje na aprobatę i zostało poddane w piśmiennictwie uzasadnionej krytyce.

Po wtóre, w przypadku gdy za stronę działa jej pełnomocnik, w tym ustanowiony z urzędu, to stosowanie do treści art. 133 § 3 k.p.c., jemu (tylko) doręcza się pisma sądowe (zawiadomienie o terminie rozprawy). Przepis ten przesądza, że adresatem doręczenia jest pełnomocnik procesowy lub osoba upoważniona do odbioru pism. Z tego względu nie było podstaw do odrębnego

zawiadomienia powódki o terminie rozprawy apelacyjnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1982 r., II CR 177/82, OSP 1983 Nr 6, poz. 122).

Mając na uwadze powyższe odrzucenie skargi przez Sąd Okręgowy było uzasadnione (art. 410 § 1 k.p.c.). Tym samym zażalenie pełnomocnika powódki podlega oddaleniu z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. o kosztach procesu orzeczono w myśl art. 102 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

kc